

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Gjødslar me tidleg nok om våren?

Åsmund M. Kvifte – Klimatilpassa grovfôrdyrking 24.11.2021

Haust og vinter

- Vintertap frå plantedekket:

- Kring 30 % av N og P i plantane gjekk tapt (Frå Apelsvoll, Sturite et al 2007)

- Utvasking

- Gjeld for vassløselege fraksjonar
- Særleg viktig for S og N, K.

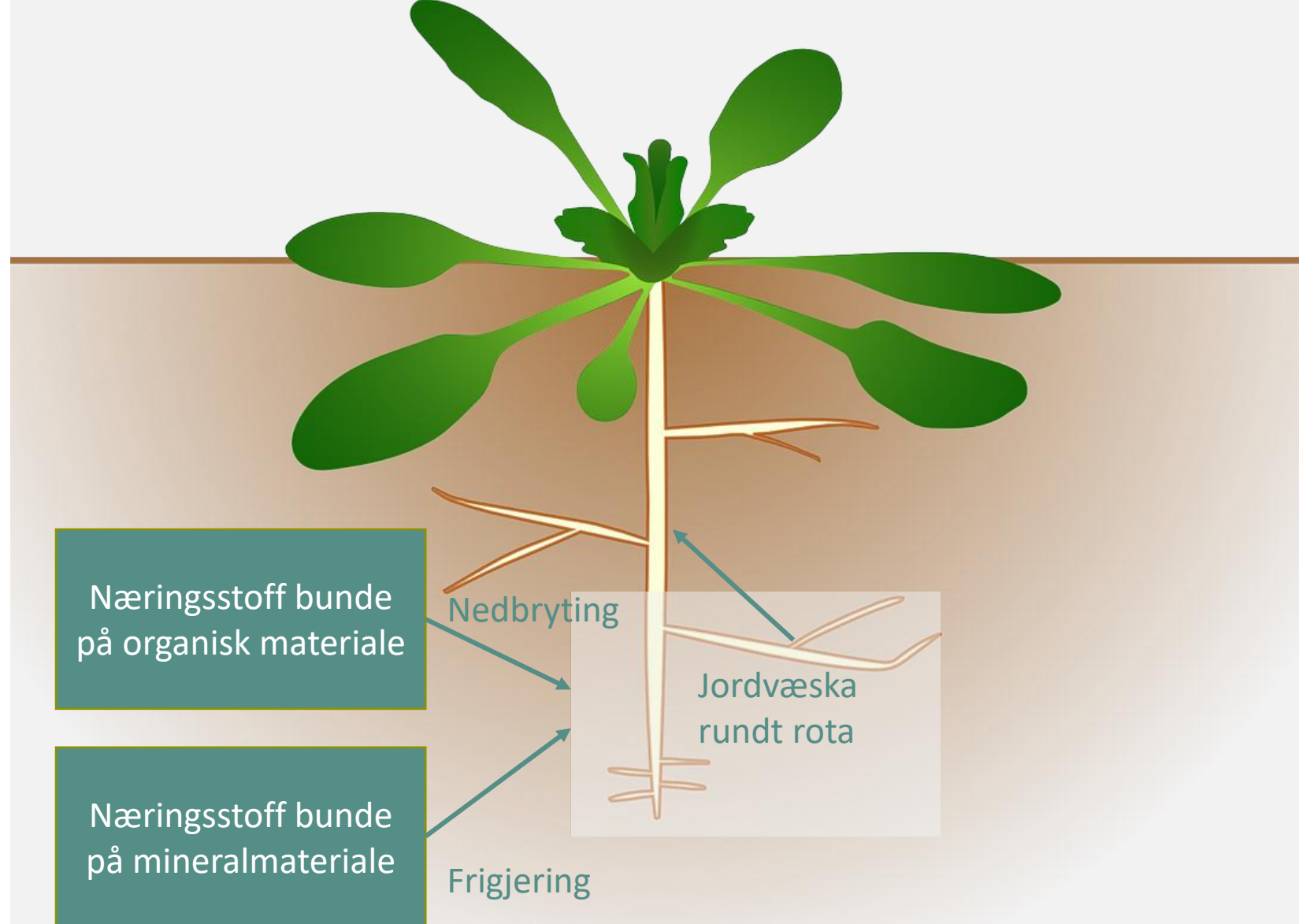
- Denitrifiseringa går til det frys

- Frysing og tining

- Bryt opp og utset ny næring for utvasking

Temperatur og næringstilgang

- Planten tek opp næring treigare.
- Næring flyt treigare gjennom jordvatnet.
- Treigare mineralisering av organisk materiale.
- Treigare frigjering av næring bunde til mineralmateriale.

Nytt feltforsøk om tidleg vårgjødsling 2018 - 2020

- Førre feltforsøk på 1970-talet
- Del av rettleiingsprøvingane for grovfôr (AL 181)
- 29 felt á 1 slått
 - Etablert ung eng (i hovudsak 2.- og 3.-års)
 - Timoteidominert
 - God geografisk fordeling:
 - 1 Setesdal, 4 Rogaland, 2 Sunnmøre, 7 austlandske fjellbygder, 7 austlandske flatbygder, 4 Trøndelag, 4 Helgeland,

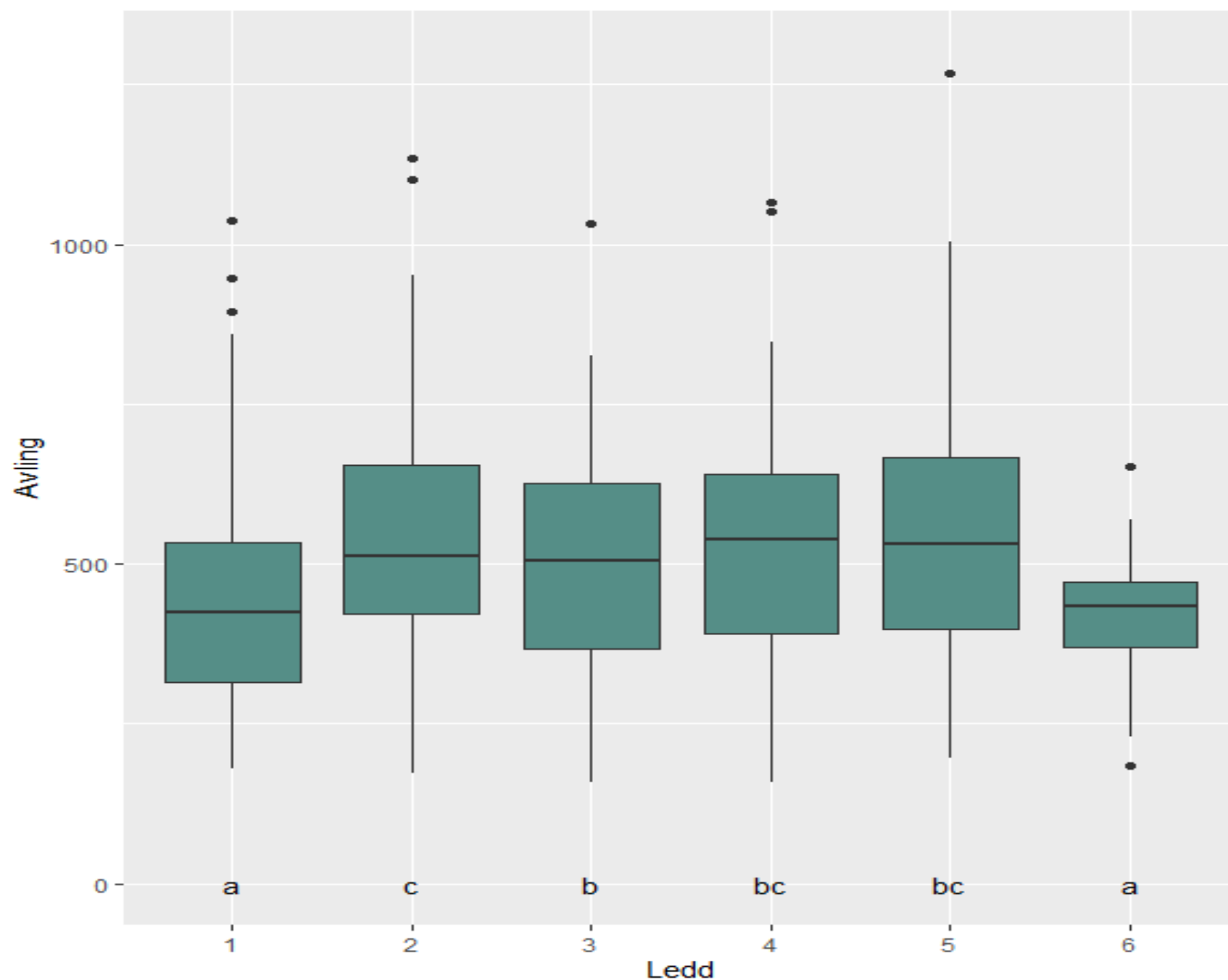
Nytt feltforsøk om tidleg vårgjødsling – gjødslingsledda

1. Berre husdyrgjødsel
2. 10 kg N, 1,4 kg S tidleg
3. 10 kg N, 1,4 kg S til normal tid
4. 4,6 kg N tidleg – 5,4 kg N og 1,4 kg S til normal tid
5. 5,6 kg N og 1,4 kg S tidleg – 4,6 kg N til normal tid
6. Inga gjødsel

Gjødseltype varierte, og husdyrgjødsel kjem i tillegg. Nokre felt vart gjødsla med fullgjødsel, andre med NS-gjødsel.

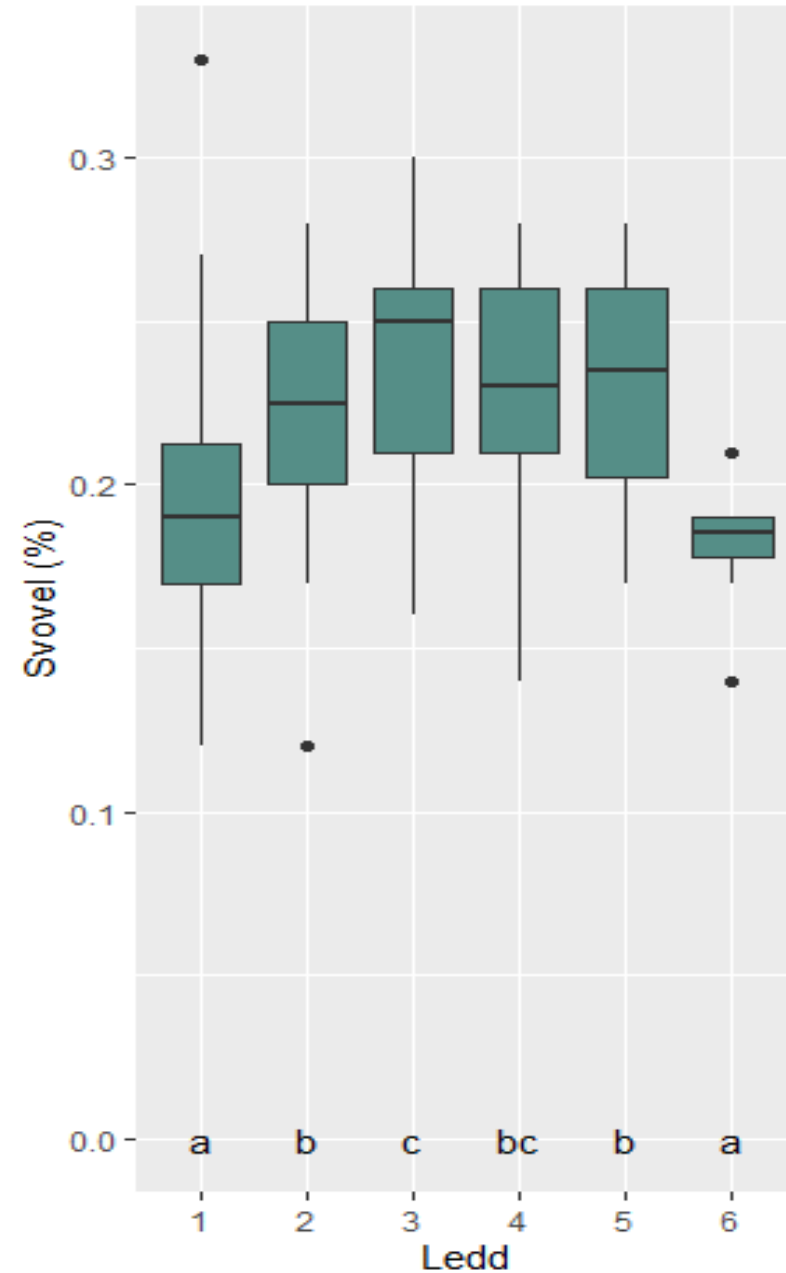
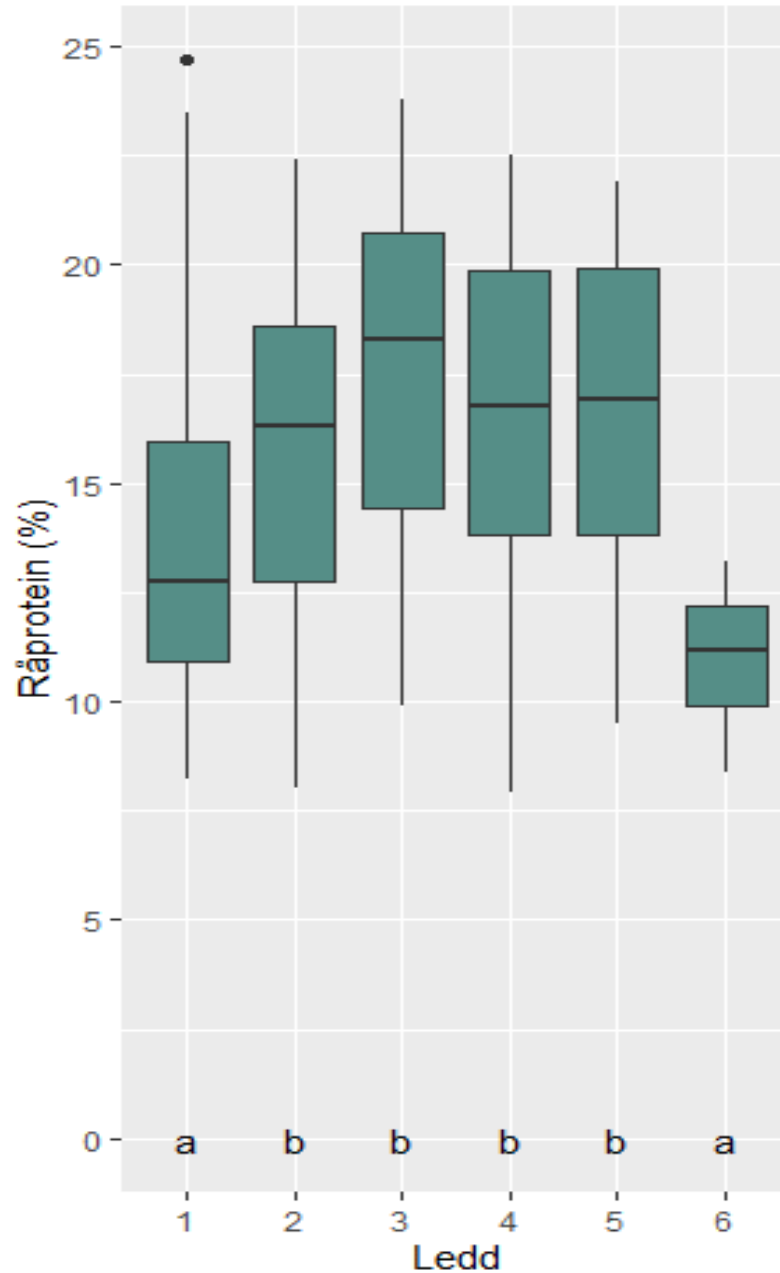
Nytt feltforsøk om tidleg vårgjødsling – Avling (ts)

- Tidleg gjødsling (2) *litt* betre enn normal (3). Delt mineralgjødsling i mellom.
- Kan ikkje samanlikna ledd 1 (husdyrgjødsel) og 6 (ugjødsla)

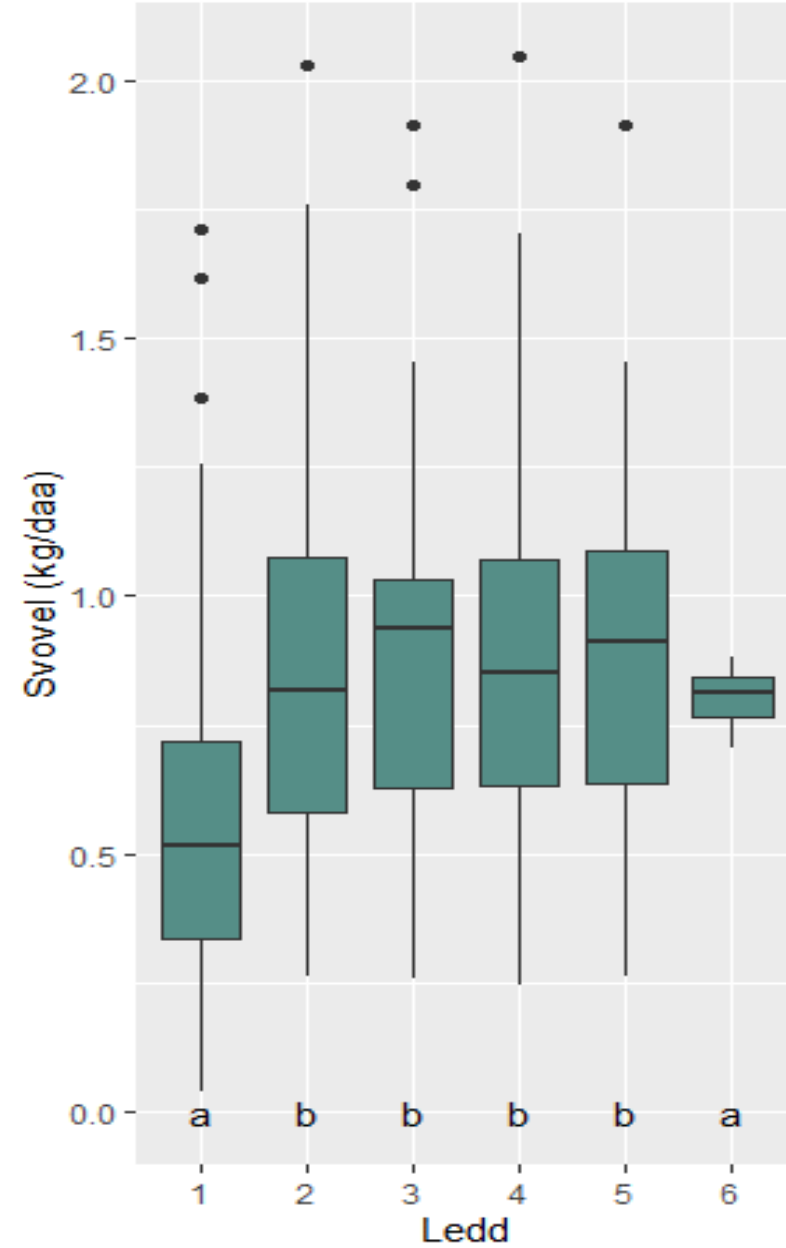
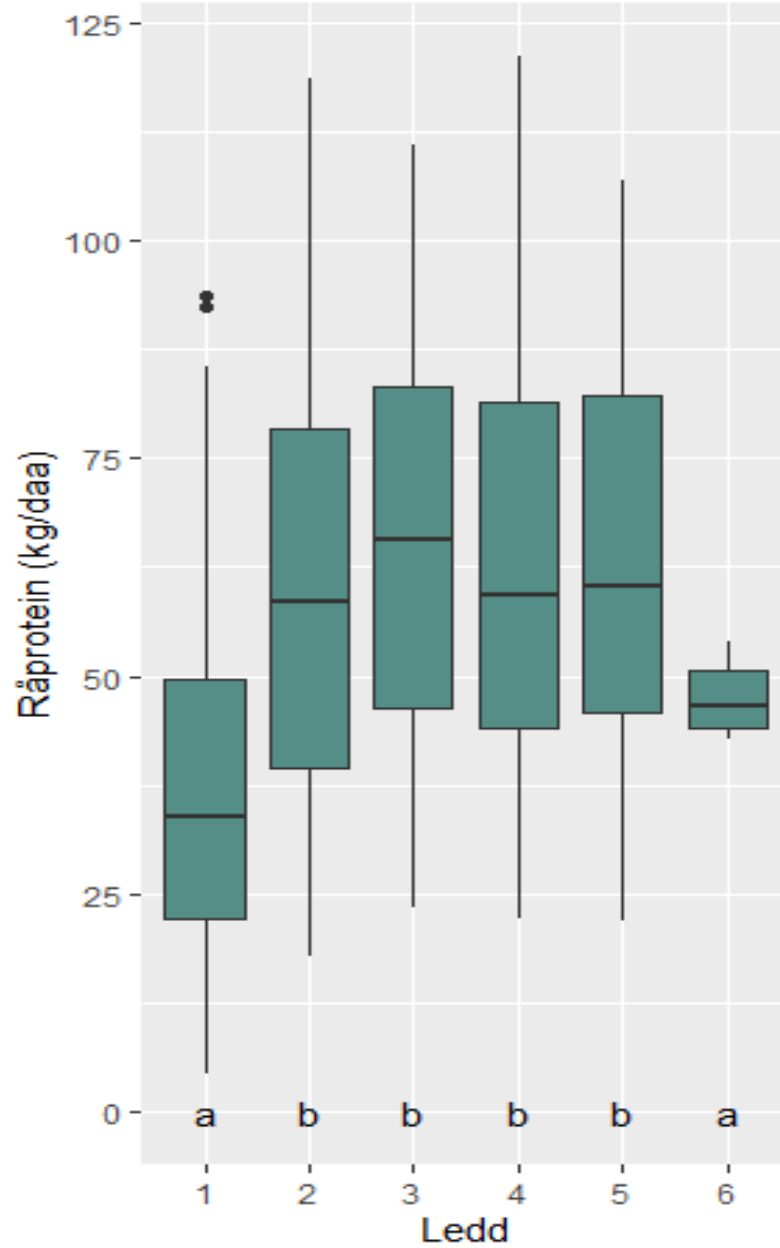
Nytt feltforsøk om tidleg vårgjødsling – kvalitet

- Få signifikante skilnader mellom mineral-gjødsla ledd.
- Svovel noko betre ved normal gjødsel
- God N/S

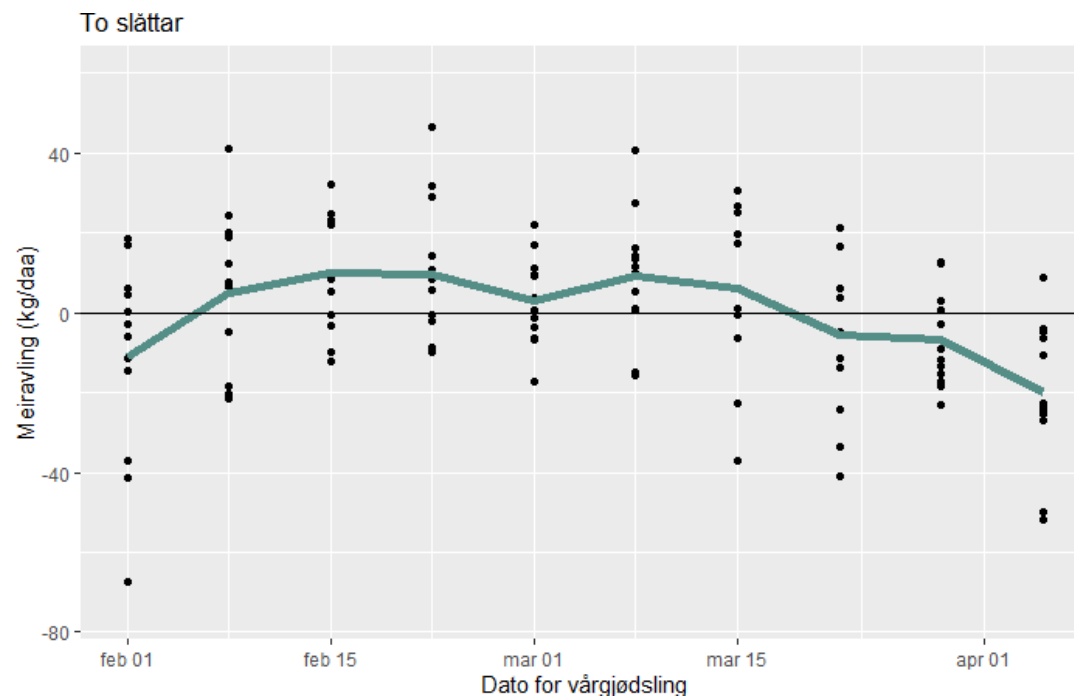
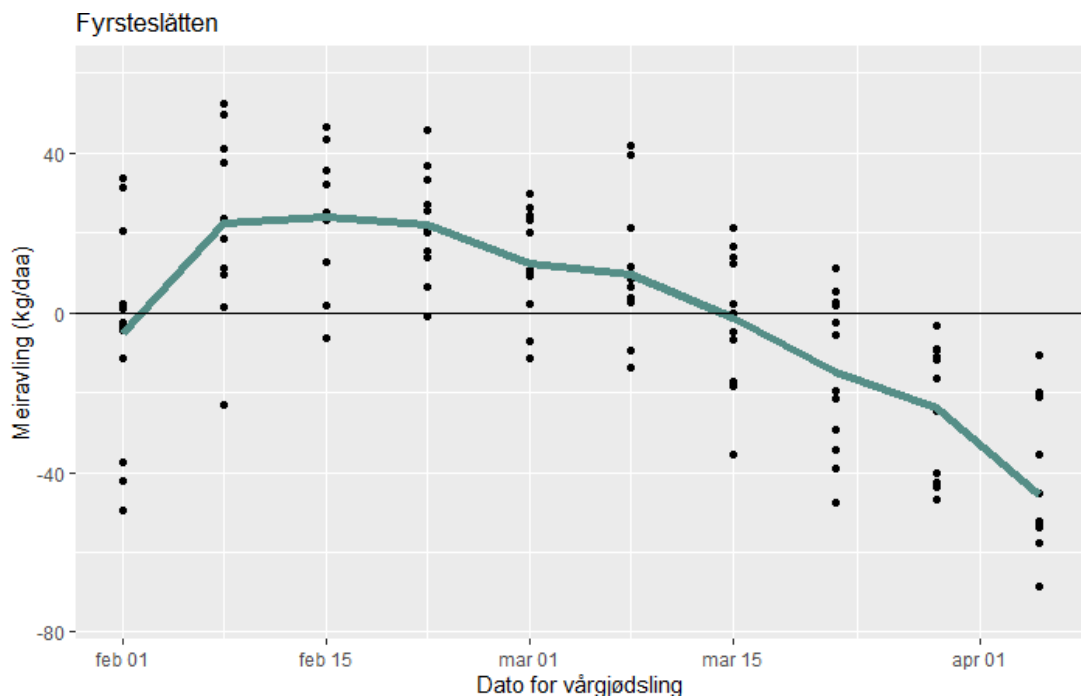

Nytt feltforsøk om tidleg vårgjødsling – kvalitet

- Ingen signifikante skilnader mellom gjødsla ledd.
- Betre S- enn N-utnytting

Tidleg vårgjødsling i Nord-Irland på 1980-talet

Tidleg vårgjødsel og turke

- Tidleg vekst = stort rotsystem OG tørstare plantar
- Odd Hernes (1965) såg større turkeskader ved tidleg vårgjødsling.
- Ådne Håland (1973) venta større effekt av delt gjødsling i våte vårar.

- Ledda tedde seg likt i tørkeår (2018), og me fann inga effekt av delt gjødsling.

Nytt feltforsøk om tidleg vårgjødsling – konklusjon og tilrådingar

- Tidleg vårgjødsling gjev (litt) større avling
- Tidleg vårgjødsling har sine utfordringar
 - Våt jord?
 - Snø?
 - Kolliderer det med lemminga?

Difor:

- Det er lurt å sikta på, men ikkje svært viktig å få til.

Takk for merksemda!

Åsmund M. Kvifte
asmund.kvifte@nibio.no

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

NIBIO_no

NIBIO.no

NIBIO_no

www.nibio.no

